

În direct din Wheeling, WV, despre...

După amiaza unui scriitor oficial. Al statului West Virginia...

Prima noastră întâlnire cu Marc Harshman a avut loc în localul "Ye Olde Alpha" din Wheeling. A fost alegerea poetului. După ce ne-am așezat la masă a venit spre noi un tânăr american care ne-a întrebat, politicos, dacă în mijlocul nostru se află vreun român. Așa a aflat el de la recepție și voia, neaparat, să se convingă. Marc a venit cu soția sa, Cheryl Ryan, eu eram cu sora mea, Rodica, iar cel care ne pusese pe toți în contact era Jeremy Morris, destoinicul director de la Wheeling Artisan Center. I-am confirmat că, da, există români la acea masă și americanul s-a bucurat sincer. A lucrat și a călătorit vara, vreme de câțiva ani, prin "work and travel", la Cluj și avea cele mai frumoase amintiri despre români și, mai ales, despre Transilvania. Prin urmare, întâlnirea noastră americano-română a început sub cele mai bune auspicii. Apoi, gazdele ne-au prezentat starters-urile, salatele, sandviciurile, antreurile, steaks-urile, pastele și all burgers-ii americani. Fiind vorba de Transilvania, nouă ne-au sugerat un Pollo Diablo ("Diavolul se întoarce la Wheeling!"), localnicilor – niște Shrimps/ Creveți ("Our twist on this culinary American classic") iar oferta casei era, pentru toată lumea, Cheese Sticks ("An Alpha tradition continues!"). Meniul bătrânului Alpha mai oferea, cu reclama aferentă, și un Original Ranch Chicken "Perfectul mariaj între două clasice americane: dressingul de la ranch și pieptul de pui!" și Coaste - specialitatea casei ("Până nu demult cel mai bine păzit secret din Ohio River"). Prânzul de la "Ye Olde Alpha" a fost un prilej culinar perfect pentru începutul unei frumoase prietenii.

Despre o carte saxonă de bucate, legumele și florile organice de lângă casă

Drept pentru care, a doua zi, Poetul ne-a invitat, acasă la el, la o cină în familie. Când le trecem pragul, am văzut că ne așteaptă o cină romantică, la lumina discretă a lumânărilor, cu nelipsitul pui american, salată, măslina, asparagus, roșii, cartofi, toate organice, proaspăt culese chiar din grădina proprie. Pentru a da o mână de ajutor la (re)stabilirea rădăcinilor transilvănene ale gazdei, scriitorul își aduce mama-soacră de la căminul pentru seniori aflat în apropiere. Mama-soacră e o doamnă distinsă ce se ține foarte bine la cei peste 90 de ani, are mintea limpede și privirea ageră. Ne uităm la fotografiile atinse de patina vremii și încercăm să stabilim care ar fi localitatea de unde au pornit, odinioară, spre America strămoșii ei, saxonii – cei convinși de Maria Tereza să se stabilească-n Ardeal și să-i păzească granițele. Am ajuns, în cele din urmă, la concluzia că satul lor de baștină ar fi situat undeva între Sibiu și Brașov. Cheryl își sună o mătușă și află de la respectiva doamnă că ea, împreună cu familia ei, au fost în România, au localizat satul dar n-au reușit să ajungă până acolo din cauza unui drum de țară plin de noroaie. (Ăsta era lucru cam greu de înțeles în America autostrăzilor cu câte șase benzi pe un sens de mers, al ieșirilor și al intrărilor pe autostradă ce se încolăcesc, amețitor, deasupra ta precum șerpilor din statuia lui Laocoon.) Ei, zic eu, ca să dreg busuiocul, "or fi fost imediat după inundații. Dacă vreți să vedeți cum arată Transilvania de azi căutați pe youtube documentarul Wild

Carpathia să vă dați seama că nu degeaba Prințul Charles și-a cumpărat proprietăți în acea zonă..." Gazdele au vizionat filmul după plecarea noastră și au rămas fascinate de ceea ce văzuseră în documentarul produs de BBC. Tăta doamnei Cheryl, ne confirmă scriitorul, a fost un zidar extraordinar care a lucrat cu marele arhitect Frank Wright Loyd la casele lui fanteziste, întinse peste cursuri de ape curgătoare, ignorând total forța gravitației, și levitând majestuos deasupra lor. "Am venit dintr-o lungă descendență a unor oameni harnici care au făcut lucruri minunate chiar cu mâna lor. Au fost zidari, artiști în sticlărie, pictori, olari, grădinari și a trebuit ca și eu să fac, ca și ei, astfel de lucruri. Îmi place să fac lucruri din nimic și le fac cum îmi vine mie bine. Fie că e vorba de un tricou, de-o pereche de șosete sau de-o pictură. Pun împreună lucrurile cele mai neașteptate și le consider ca pe niște piese de puzzle ce abia așteaptă să fie combinate. Separate nu-ți spun nimic, împreună creează o lume cu totul nouă. Am nevoie să văd ce se întâmplă cu ele mai departe, cum pot coexista împreună dacă, separate, ele nu fac doi bani. Fiecare tușă a pensulei, fiecare obiect încorporat, fiecare stare de spirit poate conduce opera de artă într-o altă direcție. Sunt curioasă și vreau să descopăr eu însămi unde mă conduce opera mea de artă..." La despărțire Cheryl, o pictoriță de toată isprava, ne-a oferit o floare albă, cu un parfum amețitor, pe care ne-a îndemnat s-o presăm între foile caietului-suvenir pe care ni l-a oferit spre o lungă și trainică aducere aminte. Să fi fost, oare, floarea numită *Autumn bride/ Mireasa de toamnă* sau era *Iris cristala?* Era *Lumina zorilor* sau *Luminile Broadway-ului?* Era *Dusty Miller/ Morarul prăfuit* sau *Begonia* cea mult îndurătoare?

Președintele Kennedy și soarele din cântecul pentru West Virginia

Mark Harshman, ilustrul său soț, e Poetul statului West Virginia. Cum a ajuns la un asemenea statut oficial nu știe nici el exact. E clar că unul din consilierii guvernatorului statului, cel care se ocupă cu cultura, a făcut propunerea pe care Earl Ray Tomblin și-a însușit-o și l-a declarat, în ziua de 18 mai 2012, chiar așa: "Poetul laureat al statului West Virginia". În această flatantă calitate e invitat să citească la o mulțime de acțiuni culturale și după numele său e trecut, de fiecare dată, onorantul titlu înmănat de Guvernator. În această onorantă calitate i s-a solicitat să scrie "A song for West Virginia" pentru aniversarea a 150 de ani de când a fost înființat statul. Cartea ("a limited commemorative edition") a fost tipărită într-o mie de exemplare. Deschizând "cântecul" am observat că poezia e precum o ștafetă. Citatul cu care Marc Harshman își începe poemul îi aparține Irenei McKinney - precedentul poet laureat al statului West Virginia (din 1994 până la moartea sa, survenită în 2012. "Am dat munților numele noastre/ Și ei stau încă în picioare..." a scris Mc Kinney în poezia sa intitulată "Acasă". Prima strofă se bazează pe evocarea sonorităților muzicale ale munților, a apelor și a locurilor memorabile. "*Munți numiți Nathaniel, Coal, Blair/ Râuri numite Potomac, Kanawha, Green bier, New, Elk, Ohio/ Locuri de care îți amintești mereu:*

Droop, Green Bank, Arthurdale, Blennerhassett, Matewan/ Frumusețe și tragedie, eroism și curaj, de strajă stau mereu istoriei noastre". La finalul poemului aflăm că președintele Kennedy ar fi spus că soarele nu strălucește prea des în West Virginia. În ceea ce ne privește, i-am dat dreptate fostului președinte american pentru că, atât cât am stat în West Virginia, soarele n-a strălucit mai deloc. Ba, am prins și câteva rafale sănătoase de ploaie care ne-au făcut să ne adăpostim în locuri populate (ca în localul "ARTS", unde am băut o cafea și am asistat la pregătirile unei nunți) sau sub podul "Fort Henry" ce trece peste Ohio River. Acolo, Jeremy, întreprinzătorul director al Artisanului, mi-a făcut cunoștință cu Little Red Riding Hood (Scufița Roșie), Cow jumped over the moon (Vaca sărind peste Lună), Cat in the Fiddle (Motanul încălțat), Jack and the Bean Stalk (Jack și vrejul de fasole), cu Humpty-Dumpty și cu Moondog. Aceste personaje erau pictate de oamenii din Wheeling, în culori foarte vii, pe pilonii de beton care susțineau temeinic, și datorită lor, autostrada ce ducea spre podul peste Ohio. De-a lungul promenadei noastre de-a lungul apei, Jeremy mi-a atras atenția asupra unui graffiti cu mesaj ambiguu, spălat de ploaie și uitat de vreme pe un zid de sprijin. "Scriitorul" ocazional ne dădea un sfat demn de ținut minte și acasă și, mai ales, când te afli în deplasare: "Please, don't be a dick!" ("Te rog, nu fi Bulă!", ca să dăm echivalentul pudic al mesajului american...)

Singuri, singuri, singuri, ca-ntr-o gaură de șarpe

În timp ce doamnele discutau pe marginea cărții de bucate saxone, l-am rugat pe Marc Harshman să-mi arate locul, din superba lui casă, în care scrie poezie. M-a invitat la etaj și acolo am văzut trei birouri. Surpriza mea a fost pe măsură... Primul birou avea, în față, un geam mare care dădea spre cele două case cu care se învecina "bârlogul" scriitorului, aflat la o margine de s(t)at. De jur împrejur era doar pădurea cea veșnic verde și mica grădină cu legume și flori. Era exact ca-n versul său despre munte, vânt și pădure: "*The soft wind come sweet in the night on the mountain...*" În fața geamului era o mașină de scris electrică. În geam erau lipite două mesaje nu mai mari decât formatul unor cărți de vizită. Vi le dezvălui și dv. Unul îi aparține poetului francez Paul Valery: "*Un poem nu e niciodată terminat, ci doar abandonat*" iar cel de-al doilea îi aparține unui neamț pe nume Karl Kraus. Potrivit gânditorului german "*Știința e o analiză spectrală iar Arta e fotosinteză*". Interesant mesaj, mai ales când îl întâlnești într-un loc unde soarele strălucește atât de rar... Biroul al doilea era înalt cât un pupitru pentru conferințe. El se află în mijlocul camerei. Acolo scrie, în picioare, Marc Harshman când își folosește pixul, creionul sau stiloul. Poate că tot acolo Marc Harshman, un obișnuit al lecturilor publice, își verifică tăria mesajului, tonul, căldura și intensitatea vocii. La computer, scriitorul statului West Virginia scrie cu fața la un perete alb. De jur împrejur birourilor sale, poetul nostru avea, agățate pe pereți, tablouri mari cu poezii ilustrate. Unele îi aparțineau, altele erau ale altora. Poezia era tipărită, ca pe vremea lui

(continuare în p. 31)